

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küllve:

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 fr.
Egy hóra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopitisor egyezszi belgatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért küllő 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopitisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamt magában foglalt
ujdság sora 50 krajcaár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök Márczius 1.

44 szám.

A nagy „makler.”

(t.) Bismarck herceg az első számú békeligától a második számú békeligához tette át a főhadiszállását.

Átment vendégszerpelni és tapsokat aratni az oroszhoz meg a francziához. (Mert van-e nemzet, amely művészet iránt érdeklődéssel ne viseltetné?) Ezt nevezik hivatalos nyelven „balance“-nak. Mikor balra akar billenni a béke mérlege, akkor a jobb, mikor jobbra akar, akkor a bal serpenyőbe állni. Mert hát csakis a részrehajlatlan igazság követheti el a maga részéről azt a hibát, hogy beköteti a szemét, hogy bíró és fiskális végezzenek helyette, de politikusként bolond volna az olyan, aki részrehajlatlan igazságnak állna be. Részrehajló, és pedig minél részrehajlóbb és a viszonyokhoz alkalmazkodó legyen, ha el akarja nyerni az igaz nevet. Nincs itt megvesztegethetőség, hanem a ki biztosra akarja venni, hogy pört veszít, hát azon kezdje, hogy ne vesztegesen.

Bismarck a mi oldalunkról most már biztos; reánk adta a szövetségi kenetet, s erről az oldalról alhatik, hát most el megy muszkát vesztegetni, francziával szövetkezni. Ez a politikus ember! A kit semmi sem zseniroz, csak haszna legyen a belőle. A béke biztos zálogul tekinthető, berlini nagy beszédben kijelentette, hogy velünk van ugyan szövetkezve Németország érdekében, hanem azért megteheti, hogy a muszkával meg mi ellenünk szövetkezik Németország érdekében. Mert hát reá nézve ez az első érdek, és abban igaza van. Nincs az ő szívének semmi egyéb vágya, mint Németország biztonsága, a mire nézve kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarországnak a szövetsége is ér valamit, de ha Isten segítségével még a muszka szövetséget is megnyerné, az lenne valami. Hát próbáljuk meg, nem kerül pénzbe. Egy Bulgáriával több vagy kevesebb.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Dalaimból.

Szeretnéd kell még néked engem,
Förön, híven, mint én szeretlek,
A csillagokba látom írva,
Két csillagába, szép szemednek!
Az a hideg szó, a mivel te,
Meleg szíved takaragod;
Csak a sötét éj, melyen által
A csillag még szebben ragyog!

A te kételkedő szavadból,
Nem illet engem, semmi, semmi;
A vád azokra szálljon érte,
Kik szóval tudnak csak szeretni.
Kiknek a szív szerelme: játék...
Ugy-e, azoknak szolt szavad?
Enyém csak a szemed beszéde,
Mely amannál szebb, szabadabb!

Szeretnéd kell még néked engem,
Förön, híven, mint én szeretlek;
Ha délibábnak látszik is még,
Ez a nagy boldogság szívemnek!
A délibábnak tükörében,
A távol látszik csak, közel.
Azért mosolyog fel a vándor,
Lelke titkos sejtelmivel!

El, el fog jönni, érzem én jól,
Az én boldogságom világa,
Hisz képe ott reng már, szemednek
Rám-rám eső napsugárába!
... Oh, hogyha majd e nap, folettem
Józesné napjaként, megáll!...
Ha majd ez őráj fényzőnőből,
Csak én rám hull, minden sugár!...

Szeretnéd kell még néked engem!...
Vagy itt minden szent: rut hazugság,
Vezérlő csillagunk: lidércfény,
Hit: képzelet, remény: hiúság!
Szív ugy ne legyen többet egy se,
Mely tiszta léggel ég, lobog;
S kik azt soha, nem érdemelték:
Azok legyennek boldogok!

Szabolcska Mihály.

A czárt kell megmenteni, ergo lekötöztetni mindenekelőtt. Valami olyan egyesítést kell létrehozni, amelylyel be lehet tömni az orosz háborupárt száját, avagy mint mézes madzagot a közzvélemény száján kell keresztül huzni valamit. Ha a czár pozíciója megerősödött s a háborupárt fölé kerekedhetik valahogy, akkor a játszma, egy időre legalább, meg van nyerve, a czár lekötöztetve s elérve a cél: hogy a német császár és Bismarck herceg békeességben halhatnak meg.

Semmi kétség, hogy Bismarck, ha a mesterfogása sikerül, óriásilag lekötöztetheti magának a Romanow-házat; mert, hogy az most egy szédítő mélység szélén áll, azt lehetetlen eltagadni. Ugy szólnán minden szövetséges nélkül (mert utóbbi időben a franczia szövetség is nagyon kétes) egyedül, majdnem egész Európával szemben, belovagolva magát a csapatösszpontosítási szakutczába, a melyből csak úgy van menekülés, ha a diplomácia jóakarata nyit a visszavonulásra egerutat. És ez ugy történhetik meg, ha a czár az alkudozások által az övéi előtt ha nem valóságosan is, de látszólagosan holmi vívmányszerű „nesze semmi fogd meg jól“-t tud fölmutatni, De hogy ki fogja ezt megadni? — éppen itt rejlik a Bismarck föladata.

Csak Ausztria-Magyarország adhatná meg, senki más, ez nagyon természetes. De hát mi az? Ezen a kérdésen fordul meg a muszka császár sorsa. Olyan-e, a mit megadhatunk, vagy olyan-e, a mit nem adhatunk meg? Hogy nagy megkísértésnek leszünk kitéve, az bizonyos.

Monarchikus Európában élünk, a melyben az uralkodó családok sorsa még nem „vogelfrei“ s bizonyos tekintetek fűződnek hozzájuk. Mikor arról van szó, hogy egy uralkodó család európai háboru indítására zaklattatik s egy világföldfordítás kényszerhelyzetébe sodortathatik, nem hagyhatja érintetlenül Európa többi uralkodóinak szívét, sőt kell, hogy a nemzetek

is gondolkozni essenek föltte. És ha mi biztosítékokat nyerhetnénk a felől, hogy a czár politikája az őszintességnek és békének politikája, míg a lázítások, alatomoskodások, összeesküvések a czárnak is ellenlábását képező pánszláv párt konyhájából kerülnek ki, egy pillanatig sem gondolkozniunk azon, hogy ki mellett foglaljunk állást. Elvégre mi is magunknak vagyunk az elsők és tessék a pánszláv uraknak mások által kapartatni ki a maguk számára az „alkotmányos érá“ — Amde ki fogja nekünk a biztosítékok megadni? És miféle stádiumokon fogunk átgázolni ezek alatt az alkudozások alatt?

Kérdésjel gyanánt a „nagy makler“ áll előttünk. Ő most az ezermester, az ő bővös pálcájának az irányát lesik a politikai csillagászok. És hogy el ne altasson, meg ne babonázzon, nagy éberségre van szükségünk...

Országgyűlés.

Budapest, február 29.

A Romániával kötött határrendezési egyezmény általános tárgyalása foglalja el a képviselőház mai ülésének is nagyobb részét. Steinaecker Ödön a mai első szónok az egyezmény védelmében az Ausztria és Magyarország közt fennálló közjogi kapcsolat természetének meghatározásában oly állításokra ragadtatta magát, melyek megfélemlenek némelyek vágyainak, de nem felelnek meg a törvénynek. A minő indignatiót keltezt e „védelem“, épp oly élénk és általános helyeslésre talált az elnök észrevétele, hogy Steinaecker felfogása nem telet meg az ország közjogának.

Szederkényi főhibaként azt hozta fel, hogy az egyezményben nincs kikötve — a mi pedig máskor törvény szerint is történni szokott, — miszerint annak hatályba lépte a törvényhozás hozzájárulásától függ: — a többiben azt igyekezett bizonygatni, hogy Tisza tegnapi helytelenül idézett egyes nemzetközi szerződésekből.

Tisza Kálmán tegnapi szavait magyarázva és igazolva, hogy nem helytelenül idézett, az előtte szólnak megjegyzi, hogy a

A bojár leánya.

Regény.
Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Hogy Pali egy rögeszmének esett zsákmányul, mely agyát megzavarta, azon most alig lehetett már kételkedni. Soha még ily gyötrelmet nem szenvedett Csongrády Gyuri, midőn látnia kellett, hogy a magas lelki tehetségekkel megáldott szép fiu, kit oly nagyon szeretett Eszter emlékeért, a tébolyodottság felé közelget. Halt volna meg inkább; szívesebben nézné Csongrády Gyuri, ha a koporsóban kiterítve látna szegény fiut.

— Ármin — szolt most Csongrády; — azt hiszem, jó lesz, ha kihozzátok az orvost a városból, tekintse meg szegény Palit. Azt hiszem, ha...

Szava elakadt, eltakarta arcát és alig bírta visszafojtani könnyeit.

Ármin szemközt ült veles csendesen szolt: — Én régóta előreláttam ezt. Adja az Isten, hogy csalódjunk. Az én véleményem az, ne hozzassuk ki az orvost a városból; félek, hogy ez nem ért hozzá s csak veszedelmet okozhat. Menjünk Palival Pestre.

— Pestre? — ismétlé gépiesen Csongrády.
— Pestre. Ott megkérdezzük a leghíresebb orvosokat. Nagy gonddal és nagy gyöngédséggel kell ez ügyben eljárni. Isten őrizzen meg, hogy Pali valami észrevegyen, az csak sulyosbítná állapotát.

Csongrády Gyuri szomorúan fölshajtott. Megegyeztek abban, hogy holnapután együtt fölmennek Pestre s magukkal viszik Palit.

Ideje korán alkalmazott orvosi segély elháríthatja a bajt, — szolt Fehér Ármin biztatólag.

XXIV.

Nem könnyű munka volt Palit előkészíteni a Pesti utra. Csongrády Gyuri aggódott, hogy ellenszegülésre fog találni a fiunál. A jó, becsü-

tárgyalás alatti egyezményt éppen nem lehet az ugyancsak Romániával 1874-ben kötött vasuti egyezményhez hasonlítani. Végül a cabinetkérdésre nézve hatással vágott vissza Apponyi grófnak, ki most tegnapi szavait magyarázván, Tiszától újra igen talpraesett megjegyzést provokált arra nézve, hogy ki vel szemben lehet és kell hát fölvetni a cabinetkérdést.

Schwarcz Gyula tüzetes beszédben védte a törvényjavaslatot s utalt arra, hogy annak czímében a monarchia két államáról lévén szó, a helytelen kifejezések bajt, — veszélyt a magyar államiságra nem okozhatnak.

Madarász József rövid felszólalása után, ki szintén a javaslat ellen nyilatkozott, Grünwald Béla emelt szót, egyebek közt megjegyezvén, hogy a bizottságban a magyar szövegen tett kiesiny változtatások a mellett, hogy nem szüntetik meg a közjogi sérelmet, önérzetes embernek arcába kergetik a vért.

Gróf Tisza Lajos előadván a bizottságban történeteket, hangsulyozza, hogy az egyezmény lényege megfelel az ország érdekében s így nem kell az egyezmény elvetésével a lényegét feláldozni egyes formai tekinteteknek.

Horváth Gyula az egyezményben előforduló incorrect kifejezéseket ama szerencsétlen körülményeknek tulajdonítja, hogy az osztrák-magyar diplomatiában olyan emberek is alkalmaztatnak, kik tájékozatlanok, ugy a közjogi, mint más viszonyokban; a monarchián kívül nincs állam, melynek diplomatiája saját államának közjogát kifogástalanul ne ismerné.

Erre a vita bezárattott. Holnap a zárbeszédek következnek.

Végül az interpellációk következtek. Meszlényi Lajos a dunaszerdahelyi kerületben történt választási visszaélésekről interpellált, mire ugy a bel-, mint az igazságügyminiszterek megnyugtató választ adtak, kijelentvén, hogy az érkezett feljelentésre a szükséges lépéseket azonnal megtették s egy ügynek ellen a vesztegetési gyanu igazoltnak tűnő fel, ez az ügy azonnal átadatott az illetékes bíróságnak.

Szendrey Gerzson ezután az aradi Neumann-testvéreknek elengedett két millió forintnyi adó tárgyában interpellált, mire Tiszé egyelőre csak annyit felelt, hogy nagyon jó volna, ha az országban olyan szeszgyárosok lennének, akiknek egypár milliónyi

— Jól van hát holnap megyünk, — viszonzá Csongrády.

Pali megnyugodott ebben. Szilárdnak látszott s valami nagy elhatározásra elszántnak, Talán épen érdekében állónak tartotta hosszab megfontolás után a Pestre utazást.

Nem szolt semmi egyebet, hanem Csongrády látta, hogy valami gondolattal van nagyon elfoglalva, valami terv készítésével.

Nem is remélte, hogy ily könnyen beleegyez a fiu a pesti utba. Most miután beleegyezett, Csongrády sietett ez uttal. Fehér Ármin visszamaradt, mig Csongrády előre ment Palival.

Fehér Ármin csak egy félnapal indult utánuk; de oly gyorsan hajtott, hogy alig másfél órával Csongrádyék után ő is megérkezett Pestre. Ugyazonon vendéglőbe szállt, a hol Csongrádyék voltak szállva, ugyanazon emeleten, három szobával távolabb.

Ugy porosan a hogy a kocsirol leszállt, a Csongrády Gyuri szobájába sietett. A pinczér megmutatta neki az ajtót s Fehér Ármin jökevényen benyitott.

— Hallottam oda lent a pinczértől, hogy ide szálltatok, — szolt lármás jökevény, a mi szokása elleni dolog volt; nos, ennek örülök, hogy együtt lehetünk. Hogy vagy, Pali? Hogy tetszett az utazás?

A fiu lassan reá emelte gyanakodó sötét szeméit és hallgatott.

De ugy látszott, Fehér Ármin nem zavarta az jökevényben.

Ugy-e nem gondoltatok, hogy ily hamar találkozni fogunk? — szolt aztán. — Eltávozás után sürgös levelet kaptam, Pestre kellett azonnal sietnem. Csak pár órával előbb kaptam volna a levelet, veletek jöhettem volna.

Csongrády Gyuri szolt egy pár szót azaz inkább csak morgott; zavarát nem bírta elpalástolni, s a mint észrevette, hogy a fiu éles, gyanakvó szeméi rajta függnek, elpirult. Nem tehetett róla, nem bírt semminémi ügyességgel a

adót el lehetne engedni. Ugy az interpelláció hóbortos indokolását, mint Tisza humoros észrevételét a ház élénk derűltséggel fogadta.

Külföld.

Olaszország és a közép-európai szövetség.
Mint a „Frederik”-nak Rómából jelentik, teljesen légből kapott az a hír, hogy az osztrák magyar és német kormányok azt a baráti tanácsot adták volna az olasz kormányoknak, hogy az afrikai posztot adja fel és vonja vissza az ott levő csapatokat, minthogy az Európában legközelebb bekövetkező háborus események szükségessé tehetik, hogy Olaszország egész erejét latba vesse. Olaszország afrikai vállalkozásait Bécsben úgy, mint Berlinben, tisztán saját belügyének tekintik és teljesen meg vannak győződve, hogy Olaszország hadi erejét nem veszélyezteti az, ha néhány ezer ember máshol van is elfoglalva.

Az orosz sajtó magatartásával Berlinben ismét nincsenek megelégedve s a felhivatalos Nordd. Allg. Ztg. konstatálja, hogy az orosz napi lapok hangja újra izgatott, főleg ha Németországról és Bismarck hercegről szólanak. A lap állítása igazolásul felhozta, hogy a Novisti sívár peszimizmusnak hódol, midőn kételkedik abban, hogy a hatalmak közt Coburg dezavválása tárgyában egyetértés nem létesülhet, mert csak Franciaország támogatja az orosz Oroszországot, ellenben Németország csupán játszza a szeretetreméltót. Az orosz lap azután, említi a Nordd. Oroszország hadi készülségével dicsékszik, mely majd csak engedékenységre bírja Európát. A Moszk. Vjedomosti viszont — írja a berlini lap — Bismarck herceget támadja meg s a pánszlávizmust dicsőíti, mi eléggé jellemzi cikkének irányzatát.

Hová kell a nyári szinkört építeni?

(B.) A „Debreczeni „Ellenőr” febr. 21-iki 37-ik számában a fenti cím alatt igen tárgyilagos közlemény jelent meg a nyári szinkört hová leendő építéséről s mivel cikkirő (r) ur e sorok írójának a „Debreczeni Ellenőr” hasábjain megjelent egyik hasonló tartalmú közleményével szíves volt foglalkozni, legyen szabad még egyszer a felvetett kérdéssel foglalkoznom.

Előre becsátom, hogy én soha sem vagyok kedvezésem iránt annyira elfogult, hogy azokról lemondani, — avagy azok módosítani változtatni ne tudnék, ha az adott körülményeknél fogva meggyőződést szerzek magamnak arról, hogy az elérni szándékolt célt különben megvalósítani nem lehet.

Cikkirő ur közleményét azzal a feltevéssel kezdtem elolvasni, hogy — mivel a nyári szinkört létesítése nagyon óhajtott volna, elfogadok minden olyan eszmét, mely a nyári szinkört céljainak megfelelő lé-

képmutatásban. Majd Fehér Ármira, pillantott, majd meg Palira, lehetetlen volt elpalástolni zavarát.

Pali komoran a szögletbe húzta magát s egy nagy támlásszékre összehúzódva, komor szempillái alól kékdedve nézett atyjára és gyámjára. Minden mozdulatukat figyelemmel kísérte, arczuknak minden vonására lesett.

(Folyt. köv.)

A posta.

Írta: Gyöngyösi László.

Somlyó Evi szemlesítve állott meg az ajtóküszöbnél, s valami papírost gyűrögetett kezében. Meglátszott az arczán, hogy nagyon meg van zavarodva.

Verő János, a híres takács letette a sulykot, s a leány felé fordult.

— No, mi jót hoztál huzom?

Kiértett az érdes hangból, hogy nyájas akarna lenni. Ez az iparkodás is sok volt János bácsiól. Evi közelebb jött egy lépéssel a szövszékhez, s félénken elkezdte:

— Csak úgy benéztem János bácsi; nem hoztam biz én semmit.

— Csak azt a levelet ugy-e a Pétertől. No hát add ide, elolvasom. Ambátor fölösleges dolog, mert az ilyen szerelmes levelek levelei oly egyformák, mint ezek a fonalak.

Utána nyult a levélnek, Evi nagy zavarban az üres kezét nyújtotta neki, míg a másikat, a melyekben a levél volt, a háta mögé dugta. Az a kéz elő se került onnan, míg János bácsi rá nem szólt:

— Hozz ide már no!

Az öreg takács előkereste pápaszemét a fiókból. A vén pápaszemnek eltört a sárgaréztartója, madzaggal kellett kitoldani, hogy a füléhez ragaszthassa.

Idegenül, majdnem ellenséges arczczal kezdte kímélni a levelet. Megnézte alul is, fölül is, még a hátuljára is tekintgetett. Majd a balmarkába fogta, s a jobb kezének öt ujjával megkopogtatta egy párszor. Végig siklottak szeméi a szarkalábakból összeszórt

tesítését előbbre viszi. Sajnos, az (r-) ur cikkében nem találtam ilyenre; sőt az egész cikk azt a benyomást tette reám, hogy nem is annyira a nyári szinkört, mint inkább a Széchenyi utca érdekében íratott; legalább a cikknek azon része, melyben cikkirő ur elismeri, hogy a városnak azon része, (Széchenyi utca és posta kert közti tér), hová ő a szinkört építését ajánlja, elhagyatott állapotban van, hogy a város többi részeihez képest mostoha elbánásban részesült, hogy a városi hatóság tartozik valamit tenni ezen város rész emelésére, én bennem azt a vélelmeket tette, hogy a szinkörrel akarja cikkirő ur a városrészt emelni. Hát hiszen általános szépítési szempontból alig lehetne komoly ellenvetést tenni olyan törekvés ellen, mely a város szépítését, emelését egyenlően kívánja eszközölni a város minden részén és olyan helyeken sürgeti legjobban, a hol arra legnagyobb szükség van. Azonban soha sem szabad az ilyen törekvésnek — mely elvégre is csak egy kis területnek, a lakosság csak egy kis részének áll érdekében — az egész város rovására és egy olyan intézménynek mint a nyári szinkört, feláldozásával célt érni.

A nyári szinkört olyan fontos, olyan általános, az egész város összes lakosságát érdeklő intézmény, hogy azt egy utca vagy egy város rész emelésére nem lehet, — nem szabad rendelni.

Nagyon örvendetes dolognak tartom a nyári szinkört építésének eszméjét, minden esetre előmozdítja, hogy ha a közvélemény kezd vele foglalkozni. Erre pedig legalkalmasabb mód a nyilvánosság, a sajtó útján való megbeszélés. Ilyen szempontból tekintve a dolgot (r) ur minden esetre előbbre vitte a nyári szinkört építésének eszméjét, még ha vég consequentiában ellenezük is tervét.

Egészen a legújabb időkig s részben meg ez időszert is nem voltak s nincsenek a városok, köz és magán épületek utcaik és közterek építésére és rendezésére egyenes, — előre meghatározott építési szabályok és tervek; ha valaki építeni akar, engedélyt kér és nyer tekintet nélkül a távolabbi szabályozásra, a pár esztendő múlva kifejlendő viszonyokra; tekintet nélkül az oly annyira szükséges általános szabályozásra. Ennek a rendszer nélküli építkezésnek — melyet sajnos Debreczenben is tapasztalhatunk még most is minden nap, — az a következménye, hogy az utcák és terek maradnak mind a régi ferde, rendezetlen, rozsz állapotban, hogy építési engedélyt ad a városi hatóság olyan helyre, a melyről talán pár év múlva tetemes költséggel, kisajátítással kell majd eltávolítani a most felépített

sorokon, s borzas szemöldjeit összevonva, komorun csóválta fejét.

Evi kipirosodott arczczal, nyugtalanul kérdezte:

— Az Istenért János bácsi, talán valami rossz újságot olvas ki belőle?

— Az a, rossz újság! A semmire való, a helyett, hogy többet dolgoznék, bolondságon töri a fejét.

Evi mosolyogni kezdett örömben.

— Nem olyan bolondság az, János bácsi!

— Az a, ha mondóm. Előbb szerezzem egy féltelket, aztán írjon, ha ugyan még ekkor kedve lesz hozzá... Addig tartsa meg magának.

De már erre elszabadult Somlyó Evi nyelve. Megperdült, mint a karika.

— Az Istenért János bácsi, hova gondol, hisz addig megöregedünk...

— Hát aztán? — vágott közbe az öreg.

— Aztán ez nagy baj volna, tudja János bácsi, hogy ez nagy baj volna. Sirás, bubánat lenne a vége. Oh Istenem, de minék is szomorit az ilyen beszéddel?

János bácsi fölraggatta jobb vállát, mint a kinek kisebb gondja is nagyobb az ő szomorúságuknál.

— Hát hiszen ugy lesz, a mint lesz, különben pedig írja ő, hogy:

„Ezen soraim keltek Szent Péter és Pál napján Szegedben.

Kedves rózsám, aranyos gilicze madaram! Kívánok neked az Istenőt minden jókat, s kívánom, hogy ezen soraim is jó egészségben és hozzá való igaz szeretetben találjanak téged. En hála Istennek egészséges volnék, csakhogy az utánad való bubánat nem hagy nyugton. Hogy te talán a Demeter Zsigmond fiával többet gondolsz, mint én velem! Urnapján is kimentem a táncz helyre, de csak nem tudtak engem rávenni hogy rugjam a port. Eszembe jutott, hogy Marosszögön is van táncz hely és Somlyó Evi nagyon tudja a módját a táncznak. Hátha Demeter Bénével rakja... A szívem be nyíllalott Evi lelkem, elszomorítottam; pe-

látat, hogy egy megnyitandó utcának vagy térnek hely szereztessék.

Azt hiszem, hogy (r) ur — a ki oly élénk érzékkel bír a szépítés iránt, — a legbuzgóbban támogatná az olyan törekvést, hogy Debreczen részére egy általános, az egész város minden részét felölelő építési és szépítési szabályzat állapíttassék meg, melyben minden utcának, minden térnek építési vonala előre meghatározassék s ezutánra csakis ezen szabályzat tekintetbe vételével engedélyeztessenek az építkezések. Ha ebben támogat (r) ur, akkor következetesnek kell lennie s támogatnia kell abban is, hogy a nyári szinkörnek ott kell lenni, a hol a jövőben Debreczen város nyaralói lesznek. Ott kell épülnie, a hol pár év múlva a nyári idény alatt koncentrálva lesz a város intelligenciájának egy tekintélyes része, hol szórakozást, üdülést fog keresni az egész város lakossága.

Pár nap előtt tárgyalta a város jog és pénzügyi bizottsága a Nagyerdő rendezésének és illetve a nyaralók építésének kérdését s azt javasolja a városi hatóság, hogy a nagy erdőn egyeseknek nyári lakások építése engedtettsék meg. Remélhető, hogy még ez év folyamán meg is indul ott a nyári lakások építése.

Ez idő szerint már a nyári idény alatt 30-40, a város legelőkelőbb köreiből tartozó család lakik a nagy erdőn és illetve közelében levő nyári lakásokban; ha az erdőn a villák építése folyamatba tétetik, több mint száz család fog kiinn lakni. Ezek maguk, a fogatóikkal és a nagy erdő rendezés közönségével — különösen ha a tervbe vett hideg víz győgyintézet felállítás is megvalósul — olyan nyári szinkört közönséget adnak egy-két év múlva, hogy erre tekintettel kell lenni. Aztán még, ha a nagy erdő rendezése pár év múlva végre megy s az egy valódi nyári üdülő hely lesz: nem szabad a nyári szinkört a város ellenkező végére tenni.

A létesítés módjait a vonatkozólag e sorok írója azon reményének adott kifejezést, hogy a helyi-vasut vállalat, — melynek érdekében áll a szinkörnek a nagy erdőn való létesítése — előfoga mozdítani az építést s a városi hatóság segítségével és társadalmi uton való támogatással még ez évben fel lehet építeni.

Közleményem ezen részére (r) ur nem reflectál, bizonyára azért, mert nem ismer olyan egyént, a ki hajlandó volna elegendő anyagi áldozatot hozni azért, hogy a nyári szinkört a Széchenyi utca végére építtessék. Már pedig a az legerősebb argumentum a nagy-erdő mellett.

akkor lesz felesége. Kötelességem a javadról gondoskodni, azért nevezett a tekintetes arvaszék tudorának...

— Hát akkor hívja haza Pétert, s adjon neki!

— Majd valamikor! Most pedig vidd el a levelet a postamester urhoz. Itt az öt krajczár a stemplire.

A leány félénken forgatta kezében a levelet, s nem mutatott hajlandóságot a távozásra.

A takács zord arca kissé megenyhült, s megezőrigatta Evi két orcáját.

— Siess már no! Hiszen meg lesz minden ugy, a hogy lesz!

Evi sóhajtván indult ki a szobából. Oh minék is vannak betük a világon, ha csak ilyen gonosz dolgokat lehet velők írni. Milyen jó, hogy nem tanult meg betűt vetni. Szegény Péter, ha elolvassa!...

... Az nap este nagy ijedségben voltak a takács, meg az Evi keresztanyja, a kinél az árva leány nevelődött. A gulya rég hazajött már, de Evin-k semmi nyoma. Tüvé tették érte a falut, a környéket, hiába volt minden fáradság. Ugy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Csak harmadnap délbe jutott eszébe a kisbírónak, hogy Somlyó Evi sirva a Barangó felé látta rohanni.

A Barangó pedig mély állóvíz volt. Verő Jánosban meghült a vér e szavakra. Rögton átszaladt a tisztelőt urhoz, s elkérte a legheoszabb csáklját, s azzal ment ki a tóhoz. Két álló óráig kotorta vele a vizet.

Egyszer csak a csengő leány szó, az Evié ütődik fölébe.

— Adjon Isten jónapot János bácsi. A takács szájából a pipa is kiesett, nem tudott szóhoz jutni nagy meglepetésében.

De beszélt helyette Evi, a kinek noha poros volt a eszímája, haja, arca, de ragyogtak a szeméi, s mosolygás nyílt ajakán.

— A postamester ur vadászni járt János bácsi a minap, hát azt gondoltam, legjobb lesz, ha elviszem neki a levelet — magam!

— Nem lehetne... — mormogott az öreg békétlenül — ha lesz pénze a Péternek,

Még egy szó a Nagyerdő rendezéséhez.

Folyó hó 25-én tartott jog s pénzügyi bizottság értekezletén, a tárgy fontosságához méltón beható tárgyalás alá vette e városunk egyik felvirágoztatását célzó, századokra kiható, közérdekű, s nagy fontosságú ügyét: a Nagyerdő rendezését s ezzel kapcsolatban az egyesek kintlakhatásának feltételeit.

A midőn ösztinte örömmel üdvözöljük azon főelv határozatát emelését, melyszerint az egyes debreczeni lakosok bizonyos évi hasznóból mellett nyaralók építésére 400-800 ölet nyernének oly formán, hogy a tett építkezések mindaddig sajátjuk, s jogutódaiké marad, míg azt a nemes város 25 év elmúltával becsáson visszaváltani jónak látja, vagy ellen esetben, a kötött szerződés minden feltételeivel újabb 10-10 évre meghoszszabhatatnak.

Másrészt nem tartjuk sem czélhozvezetőnek, sem méltányosnak azon határozatát, mely az így kiosztandó területek évi hasznóbérét oly magas összegben ölenként az I. osztályúknál 10, a II. osztályúknál 8, a III. osztályúknál 5 kiban — tanácsolja megállapítani.

Nem oszthatjuk pedig e nézetét azért, mert a magas hasznóbérrel szemben, lehet hogy azok, kik kedvezőbb feltételek mellett hajlandók lennének építkezni, ezen reájuk nagy súlyval nehezedő terhek kiküldése végett szándékoztól teljesen elállanának, mert hiszen az ki 800 ö I. osztályú területet óhajtana nyerni 80 frt, ha II. osztályt 64 frt, míg végre III. osztályt 40 frt hasznóbérrel tartoznék évenként fizetni, már pedig ha a nemes város helyesnek tartja a Nagyerdő s az itt kintlakhatás feltételeit rendezni, véleményünk szerint nem megehezíteni, hanem a mennyire csak lehetséges — érdekeinek szem előtt tartása mellett — megkönnyebbiteni kellene. — Holott ha ez így megy keresztül a tekintetes tanács, s a városi közgyűlés előtt, alig lehet reményleni, hogy egy-két vállalkozónál többen menjenek bele, e nagyon megehezített feltételek mellett az építkezésekre; már pedig nézetünk szerint ezáltal éppen azon cél, hogy mentől több debreczeni lakosnak nyújtassék alkalom a kint lakhatásra, üdülésre, s ezáltal a nagyerdő forgalmának emelésére, — éppen nem éretnek el.

De meg azon ár, a melyet a pénz s joggyügyi bizottság javasol, viszonyítva hazánk felső vidékein ehhez hasonló feltételek mellett kiosztott területekhez oly magas, hogy azt méltányosnak egy általában nem tarthatjuk; mert míg Ó-Uj, s Alsó-Tátra Füreden, — ugyanazon kisajátítási feltételek mellett ölenként, az egyes területekért hasznóbér fejében, két krt; Bártán pedig azon területért, melyet a nyaralók épülete elfoglal 5 krt, a hozzá csatolt kertért ellenben csak 1 1/3 krt fizetnek, hol aránylag a kert sokka, sőt több szörösen nagyobb mint azon tér, melyet az épület elfoglal, így a kétféle általánosságban nem igen esik itt sem több mint 2 krt; addig a debreczeni Nagyerdőn ezen érteknél megfelelő ötszörös ár javasoljuk.

Ha t-hát más vidéken, hol a közönség még az üdülés mellett gyógyhatányokat is talál, ily jutányosan építkezhetik, nem birjuk

Től gyűlésre törvényh kiváló fő minő az consistor közüti v rületek

Kö és a leg zeknek társunk.

A A aktussal J ó z e g ü l is m e o n f i nek a k legmaga korona

— E k a k ö z t i steni ge közelebr goztatás

S szönette alkotmá ezen kir fogja üs gát mur

Ug nöklő fő sodrony bronzérrn kefégyár

A a tanács ház és a riális te delmi is nézve kö s ebből

— Ezt felolvast mely sze ket hasz örök tul gedi a v

a város képesola hivatalo valameli lelkészl donjogg nevére.

A a gazda épület mindező kormány nyek 8 os

Ig tett az zül. Ide ma már annyira ságilag és váro

felogni az ság többsé

Azért megfontolt arra figyel hogy eltér bizottság j elősorolt a általunk i firtig emel jessze ez megtartan hagyás vé még ez év

Vagy ügyi bizot lyozni, a óhajtatunk 5 kr, a II. III. oszt. 2

a nemes v trális hold 80, másod nék, a me szonyokat méltányos

Néze lyesebben a mennyire hető, hogy talán még mi kedves zést s kir fizetésével nehányan s kintlakh sem a tel

Eze tartottuk kik hivát nézeteink miszerint megoldás

Deb

Töl gyűlésre törvényh kiváló fő minő az consistor közüti v rületek

Kö és a leg zeknek társunk.

A A aktussal J ó z e g ü l is m e o n f i nek a k legmaga korona

— E k a k ö z t i steni ge közelebr goztatás

S szönette alkotmá ezen kir fogja üs gát mur

Ug nöklő fő sodrony bronzérrn kefégyár

A a tanács ház és a riális te delmi is nézve kö s ebből

— Ezt felolvast mely sze ket hasz örök tul gedi a v

a város képesola hivatalo valameli lelkészl donjogg nevére.

A a gazda épület mindező kormány nyek 8 os

Ig tett az zül. Ide ma már annyira ságilag és váro

Nagyerdő

... jog s pénzügyi...
... vette e városunk...
... századokra ki...
... osszágú ügyét: a...
... kapcsolatban az...
... tételeit.

... fűződjük azon...
... melyszerint az...
... nyos évi haszon...
... 400-800...
... gy a tett beá...
... s jogutólaiké...
... s 25 év elmul...
... ónak látja, vagy...
... és minden fel...
... meghozszab.

... em csúhozveze...
... on határozatát...
... tek évi haszon...
... önként az I...
... aknál 8, a III...
... csolija megáll

... nézetét azért...
... ezekben, lehet...
... tételek mellett...
... ez ezen reájuk...
... kikérülése vé...
... állának, mert...
... ztályu területet...
... II. osztályt 64...
... 40 frt haszon...
... már pedig ha...
... a Nagyerdő...
... it rendezni, vé...
... zehizeni, hanem

... — érdekeink...
... megkönnyébbi...
... ez így megy...
... s a városi köz...
... yeni, hogy egy...
... enek bele, e na...
... mellett az épít...
... k szerint ezáltal...
... több debreczeni...
... a kint lakha...
... gyerdő forgal...
... em éretnek el...
... elyet a pénz s...
... zonyitva hazánk...
... tételek mellett...
... gas, hogy azt...
... em tarthatjuk;

... a Fűreden, —...
... lek mellett...
... t haszonbér fe...
... azon területért...
... gyal 5 krt, a...
... csak 1 1/2 krt...
... okka, sőt több...
... tér, melyet az...
... általánosságban...
... nt 2 kr.; ad...
... ezen értékek...
... tik.

... hol a közönség...
... hatványokat is...
... tik, nem birjuk

... gem a javadról...
... tekintetes ár...

... Pétert, s ad...
... t pedig vidd...
... oz. Itt az út...
... atta kezében a...
... jlandóságot a...
... át megenyhült...
... ját.

... meg lesz min...
... a szobából. Oh...
... ágon, ha csak...
... velők irni. Mi...
... eg betűt vetni.

... edtségben vol...
... keresztyánya, a...
... őtt. A gulya...
... semmi nyoma...
... rnyeket, hiába...
... űnt, mintha a

... tott eszébe a...
... sirva a Baran...
... llovíz volt.

... a vér e szá...
... zteletes urhoz...
... klyát, s azzal...
... g kotorta vele

... leány szó, az

... ános hácsi...
... is kiesett, nem...
... epetésében...
... a kinek noha...
... rza, de ragyog...
... lott ajakán...
... radászni jart...
... azt gondoltam...
... a levelet —

felfogni azon indokot, mely a nevezett bizottság többségét e tekintetben vezérelte.

Azért mi, kik minden körülményeket megfontoltunk indítványunk benyújtása előtt arra figyelmeztetjük s kérjük a tek. tanácsot, hogy elterve e tekintetben a jog- s pénzügyi bizottság javaslatától, ha már nem is a fent elősorolt üdülő helyek évi haszonbérét — a mely a legkívánatosabb lenne — hanem az általunk indított összegig — évi 20.25 frt-ig emelkedhető haszonbér fogadja el s terjessze ez értelemben a jövő hó márcziusban megtartandó közgyűlés elé elfogadás s jóváhagyás végett, hogy a szándékolt munkálatok még ez év tavaszán megkezdhetők lehessenek.

Vagy ha már jónak látta a pénz s jog ügyi bizottság az egyes területeket osztályozni, a mi lehet helyes is, úgy az lenne óhajtatunk, hogy az I. osztályu területért 5 kr, a II. od osztályuért 3 kr, míg végre a III. oszt. 2 kr. fizetnének évi haszonbér gyanánt a nemes városnak; hiszen így is egy katasztrális holdért évi haszonbérbe első esetben 80, másodikban 48, s harmadikban 32 frt esnék, a mely bár még mindig magas, de a viszonyokat, s a város érdekét tekintve — elég méltányos lenne.

Nézetünk szerint ez oldandó meg legheylesebben a czélba vett nagyfotosságú ügyet a mennyiben ily megállapodás mellett reményelhető, hogy néhány év elteltével száz, vagy talán még ennél is több nyaraló díszítene a mi kedves nagyerdőnket, míg ha az építkezést s kintlakhatást ily nagy évi bérösszeg fizetésével megnehezítik, alig hisszük, hogy néhányan is vállalkozzanak az építkezésekre s kintlakhatásra, mi pedig nem lehet czélja sem a tek. tanácsnak, sem a nemes városnak.

Ezen észrevételeinket kötelességünknek tartottuk egész nyíltan elmondani, hogy azok, kik hivatta lesznek az ügyben dönteni — ha nézeteinket osztják — igyekezzenek oda hatni, miszerint e fontos ügy ez alakban méltányos megoldást nyerjen.

Debreczen 1888 febr. 29.

Dr. Sz. Szabó József

több érdekártai nevében is.

Városi közgyűlés.

Több tekintetben érdekes rendkívüli közgyűlése volt ma Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának; melyen olyan kiváló fontosságú ügyek nyertek elintézését, minő az egyház és város közti egyesítés a consistoriális házra nézve, s a hatvanutczai közúti vasúttársasággal kötött szerződés a területek átengedése iránt.

Közérdekű a kataszteri költség kivetése és a legeltetési rendszabály ügye is. Mindezeknek letárgyalásáról szól alábbi tudósításunk.

A közgyűlés eléggé látogatott volt. A mai rendkívüli közgyűlés ünnepélyes aktussal vette kezdetét. Gr. Dégenfeld József főispán ugyanis kedves kötelességül ismerve jelenti be a közgyűlésnek Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternek a közügyek terén szerzett valódi érdemei legmagassabb elismerésül kitüntetését a vaszkorona rend harmadosztályu keresztjével.

E királyi kitüntetés éjlvényeit a közgyűlés zajos éljenzés között tűzi fel, kívánván, hogy az isteni gondviselés a polgármester urat a haza, közelebről pedig városunk javára és felvirágoztatására sokáig éltesse.

Simonffy Imre a leghálásabb köszönettel, a legmélyebb hódolattal fogadja az alkotmányos kormány felterjesztésére nyert ezen királyi kitüntetés, mely őt még inkább fogja ösztönözni, a város fejlődését, boldogságát munkálól törekvése.

Ugyanezen alkalommal nyújtotta át elnököl főispán ur Gorovi Miksa acél-mű sodrony gyárosnak a deézsi kiállításon nyert bronzérmét és Stern József és testvére kefégyárosoknak pedig a dícsérő oklevelet.

A gyűlés voltaképeni első tárgya volt a tanácsi előterjesztés a helybeli ev. ref. egyház és a város közti a consistoriális és ephoriális telkeknek gazdasági, real- és kereskedelmi iskolai épületek helyéül átengedése nézve kötött szerződés részben megszüntetése, s ebből folyó újabb egyezés kötése ügyéről. — Ezt Bészler Lajos referálta; s felolvasta az 1875-ben kötött szerződést, mely szerint a ref. egyház az említett telkeket használja, a rajta lévő épületeket pedig örök tulajdonjoggal 30155 frt. értékben átengedi a városnak a mondott iskolák helyéül; a város viszont kárpótlásul ezen iskolákkal kapcsolatban új helyiséget állít az egyházi hivatalok számára s a belvárosi templomok valamelyikének közelében egy kántori vagy lelkeszi lakról gondoskodik, mely örök tulajdonjoggal lesz bekebelezendő az egyház nevére.

A telkek egy részén azóta fel is épült a gazdasági tanintézet; de a többi iskolai épület nem, miután a főreáliskola kérdése mindeztideig nem volt megoldható az államkormányynal; és mert e telkek a jelen igények mellett nem is elegendő többé egy teljes 8 osztályu főreáliskola befogadására.

Igy a város még semmit nem teljesíthett az egyházzal elvállalt kötelezettségei közül. Időközben a consistoriális épület, mely ma már a város tulajdonába van bekebelezve annyira rozzant állapotba jutott, hogy hatóságilag be kellett záratni. Tehát az egyház és város részéről bizottság ült össze,

mely hosszas és beható eszmecsere után röviden abban állapodott meg, hogy a város kárpótlásul fizessen a ref. egyháznak huszötezer forintot, a gazdasági tanintézet helyéül szolgáló telekeket; s a ref. egyháznak az 1875-diki szerződésben biztosított jogai csak is ezen intézeti épültre és telkekre nézve hagyandók érvényben; egyebekben megszűnnek, valamint hatályon kívül lépnek a városnak elvállalt mindenemü kötelezettségei is. A telkek fel nem használt része, az épületekkel együtt visszabocsátandó az egyház tulajdonába. A közgyűlés ezen, itt csak főbb vonásaiban ismertettet előadói jelentéssel kísért javaslatot minden felszólalás nélkül elfogadta. A 25 ezer forint a realiskolai építési alapból, mely a házi pénztár 5000 frtos évi hozzájárulásából jelenleg 60000 frt körül van, fog kifizettetni. Ez újabb szerződés az egyházra nézve a presbyterium általi elfogadás, a városra nézve pedig a belügyminiszterium jóváhagyása után válik érvényessé.

A közgyűlés elfogadta a tanács ama előterjesztését, mely szerint a emléltételep udvarán 8244 frt, előirányzott költséggel egy 24 lóra való istálló s egy legénységi szoba építtessék, melyért a emléltételep parancsnoksága 600 frt évi haszonbér fizet a városnak. Az építési költség az alapítványi pénztár által kezelt, községi gótadó helyét pótló 900.000 frt alapítványból fog kölcsön vétetni.

Hosszas élénk vitát keltett annak elhatározása, hogy az 1875-1886 ig a házi pénztár által kataszteri becselési és felszólamlási költségek ezimend kiadott 21217 frt miként vettessék ki és hajtassék be.

A vitában résztvettek V ásá ri István, Polgá ri András, Simonffy Imre, Magyar Gábor, Kovács Sándor, Kóvesdi János, Dr. Szikszai Szabó József, Jám bor Ferenz, Bészler Lajos és Csukra János. Végre a Polgá ri András és többek által pártfogolt azon indítvánnyal szemben, hogy ezen összeg a hortobágyi legelőre kivetett adófeleslegéből térítessék vissza, elfogadtattott (azok az emlegetett többletek már egy másik közgyűlési határozat szerint más czélokra fordítatván) a tanácsi javaslat, mely szerint ezen összeg a föld adó után negyed éves részletekben 2 év alatt lesz befizetendő az összes birtokosok által, magát a várost, mint legnagyobb birtokost sem véve ki.

Ezután megállapított miniszteri utasítás folytán a n. hatvanutczai baromváltéri vasút részvénytársasággal a városi területnek használatára való átengedése vonatkozó szerződés szövege; melynél különösebben azon pont keltett élénk vitát, mely a vállalatot megnyugtattja, hogy a baromváltér továbbra is jelenlegi helyén fog hagyatni; ha azonban a vállalat tartama közben esetleg mégis elhelyeztetnék onnan, a város kötelezi magát, a vasútnak törvényes értékbécselés mellett megváltására. Ugy ezen pont, mint a többi is elfogadtatott, s a szerződés ily alakban terjesztetik fel a miniszterhez.

Utolsó tárgy volt a belügyminiszter leírata, melyben a legeltetési rendszabályt a tilalom alatt lévő erdőknél való legeltetésre vonatkozó szakasz kivételével jóvá hagyja, s ezt akként kívánja módosíttatni, hogy a legeltetés a 12 éven aluli vágásterületeken pedig tétlenül eltilandó; a 12-15 éveseken pedig csak a közgazgatási bizottság érdekezési albizottságának hozzájárulásával engedhető meg. Az e felett támadó vitába, hiába hangzott a főispán tiltakozó szava, elnöki ocsengtyűje, mégis be vitték némelyek a kaszálló kérdést is; makoacsul ragaszkodtak a 7 éves tilalomhoz; emlegették e kérdésnek elhalasztását a kaszálló ügy végleges tisztázásáig és volt, a ki a tanácsot vádolta zárfeltöréssel, miért 7 éves vágásokra beengedte menni a makktermes bérlőinek sertéseit, míg a polgárokat ugyanakkor ezért megbüntette. Ennek aztán a főispán ur felvilágosításul adta, hogy a makktermes kiadásánál mindig különleges intézkedés dönt.

Utóljára is az lett a határozat, hogy e tárgyban a márcziusi rendes közgyűlésen határozanak.

Napi hírek.

Ghyczy Kálmán

halálának híre, minde-nütt mély és élénk részvétet keltett. Egyszerre felelevenültek az elhunyt életének jelesebb mozzanatai, melyek köztudomásuk, mert a tevékeny, munkás élet java része a közélet terén folyt le. Mindenütt beszélték azokról, s a lapok telve vannak tárczában és vezércikkben az ő tevékeny, érdemes életének méltatásával. A vidéken a halál híre legelőbb jutott el Komáromba, az elhunyt államfernu szülőmegyéjébe, hol fájdalommal visszhangra talált. A rokonok nevében Ghyczy Béla altábornagy, az elhunyt unokaöcsése adott ki gyászjelentést. A holttestet ma dél után szentlélke; s azután zárt kocsira helyezik a koporsót s a magyar állam vasuton Uj-Szönyre szállítják. Innen Kis-Igmándra viszik. Itt a temetési szertartás után holnap dé. u. a családi sírboltba helyezik. A fővárosban a közönség részvéte oly impozánsnak ígérkezik, hogy a rendőrségnek külön intézkedést kelle tenni.

A folvasókörből. Rég nem látott a városába nagyterme oly díszes s nagy közönséget mint tegnap délután. A terem zsúfolásig megtelt. Első felolvasó volt Védress Gyula, ki „Szegény cigány leány”

ozimü csinos és hangulatteljes rajzát olvasta fel, nagy tetszés mellett. Utána Karczag Vilmos mutatta be „Déli báb” ezimü új egy felvonásos, két szerelmeslelki átalakulására épített kis vígjátékát, mely folytonos derültégségen tartotta, a hallgatókat. Felolvasót zajosán megtapsolták.

Tombola. A debreczeni Fröbel-egylet által márczius hó 3 án szombaton a „Korona” nagytermében tartandó és tombolajátékkal egybekötött táncvigalmára, újra jeltvíjuk tisztelt olvasóink figyelmét. A Fröbelegylet a kisdarnevelés terén oly érdemeket szerzett magának, melyek méltán megérdemlik a nagyközönség jóakaratu pártfogását és támogatását.

A főiskola köréből. Néhai Nagy József és Vecsey Imre kegyes alapítók emlékére a főiskolai énekkar márcz. 5-én ünnepélyt tart a magy. irod. önképző társulat közreműködésével az énekeremben. Szabolcska Mihály esk. felügyelő felolvasást tart; Nagy Imre 1 jh. és Szabó Imre 2 th. szavalni fognak.

Köszönetnyilvánítás. A Fröbel gyermekkert egylet által f. hó 3 án rendezendő tombolára újabb adományoztak Varga Károlyné urnó egy pár kávécsészét, egy kis aranyozott üveg kancsót és egy asztalkendő szoritót. Mayer Emma k. a. egy kulestartó keretet kézi festéssel. Kaszanyiczky Endre ur egy névjegy-tartót. Benyáts Emil ur egy legyezőt, egy meleg fejkötőt és öt darab női gallért. Fogadják ezen szives adományaikért az egyiet hálas köszönetet. Az elnökség.

Jókai Mór Nagyváradon. Márczius 15-ének megünnelesére alakult 15 tagu jogász-bizottság elhatározta hogy legnagyobb irónak: Jókai Mórt kéri fel, hogy 15-ére jöjjön Nagyváradra s ott tartson alkalmi felolvasást.

Smetov grófnét, kinek debreczeni szereplésére bizonyára még sokan emlékeznek s ki korán érett leánygyermekének révén egyik ismert alakjává vált a fővárosnak, elérte a nemesis. Smetov grófné mindenütt ott volt, ahol az emberek azért jelennek meg, hogy lássanak és láttassanak. Rendesen kifutott leánykával járt kelt, aki ha kellett úgy viselte magát, mintha már menyecske lett volna, szivarozott, kaczérkodott, stb.; ha kellett pedig kitűnően sírdogált és jaja-gott. Mert a grófné megtanította a szerénységre is, hogy sorra járhasa vele a főváros jobb módú polgár családját, s nyomoru sorának élénk esetelésével „gyermekének nevelésére” megszarolhasa őket. A fővárosi színházak igazgatói sokat tudának beszélni, hogy mennyit zaklatta őket szabadjegyért, hogy leánya művészi hajlamának csirját fejlessze. Szóval minden ízében a gyöngéd szerető anya volt a Szedervári Kamillák fajtájából, melyet a „Proletárok” tulzásaiból lehozva, benne hussá és vérré válva szemléltettünk. Smetov született Gyertyánffy grófnő természetes, magas asszonyosság volt s a ki „szépségének és bajainak utlevélét” már csak emlékei közt rejtegethette. Első férje egy temesvári földbirtokos volt, a második pedig Smetov gróf százados, aki már rég elköltözött az árnyékvilágból. A grófnő ez óta földváltva élt a magyar és osztrák városokban. Most egy bécsi távirat ad róla hírt, azt jelentvén, hogy a rendőrség letartóztatta, mert kiderült, hogy egy insbrucki ékszeres-boltban — lopott. Leánya is fogságba került, mert a büntényben „az ártatlan kicsikének” is volt része.

Irodalom.

Hazuról ezim alatt Gyöngyösi László, hajdunánási tanártól egy kis kötet elbeszélés jelent meg. Gyöngyösi fővárosi író s mióta Nánásra került többször felkereste már lapunkat is csinos s élvezetes dolgozataival. Kötete a gyakorlott íróra vall, ki könyven és biztonsággal fogtatja a tollat. Mai tárczánkban mutatványul közlünk egy szép kis beszélykét a kötetből, melyről a „Fővárosi Lapok” így emlékezik meg: „Egy tréfás előző, mely az előfizetést gyűjtők fáradozásait s a vidéki kaszinók irodalom-pártolását gunyolja jóízűen, nyitja meg a kötetet. A mit a szerző az Ung partjáról, a Kövecses utczáról és környékéről elmond, azt egészséges realizmus hatja át. Ezek a gentryk és parasztok meglevenednek előttünk; vágyaik, örömeik, bánatuk oly élénk színezésben domborodnak ki, úgy elfoglalnak, hogy mire a kötetet kiteszszük kezünkbe mint jó ismerősöktől valóunk el tölük. Nem az unalomig eseléptel talajon mozog, a szerző sokkal szűkebb kört szabott magának. De abban aztán otthonos és sajátos elbeszélő hangja még azokat a szomorú történeteket is (pedig a legtöbbje) oly vonzóvá tudja tenni. Mint legsikerültebbeket. „A nagy asszony”-t, „Sötét napok”-at, a vigabó, „A bundás”-t, „A posta”-t „Házasságom”-at sat. emeljük ki. Olvasóink ismerik közülök a legjobbat, elegetdőt tehát a többire figyelmeztetni őket. A kötet kiállítása gondosabb is lehetne. — Ára 1 frt.”

S z i n h á z.

A Suhancz. Konti Józsefnek, az „Eleven Ördög” és „Királyfogás” szerzőjének operetjé már teljesen be van tanulva színtársulatunknál s holnap élvezheti a közönség ezen friss újdonságot, melynek zenéje telve van

űde, fűlbemaszó, eleven, dallamos részekkel. A „Suhancz” a népszínháznak egyik kassza darabjává lett, hogy azonban mégis ritkábban látható műsoron, mint a többi hasonló mulató s vonzó újdonság, csupán onnan van, hogy a czimszerep tölti be a darab nagy részét, annak személyesítője folytonosan a színpadon jár, kél, mozog, pajkoskodik, mókázik, csintalankodik, énekel indulókat, coupletleteket, keringőket. Ez pedig rendkívül nehéz, és fáradszó feladat. A népszínháznál ennek sulya Blabánra nehezedik, kinek természetesen orozslán része van a „Suhancz” férjes sike rében. Nálunk V. Margó Czélia a játsza amindenféle csinyekben kifogyhatatlan, vásott, de mégis ellenállhatatlanul kedves fiéskót, a Suhanczot. S a mi szeretreméltó primadonnánk annyi kedvvel, vervevel élénkséggel, pajzánsággal fogja ábrázolni ezt az utca-fiéskót, mely az ő alakjához és temperamentumához olyan pompásan illik, hogy a közönség belépésétől kezdve, midőn azo. lucskosan jön a Szajna medréből, vékouplettjáig alig fogja győzni tapsolással és „hogy volt”-tal Kosztümjeit, melyek igen szépek, izlésesek Budapestent készítette s azok tegnap érkeztek meg. A közönség feszült érdeklődéssel néz az előadás elé.

Margó Czélia jutalomjátéka. A jövő hélegnevezetesebb színházi eseménye lesz, hogy szerdán Margó Czélia kedvelt primadonnánk jutalomjátéka lesz. A közönség bizonyynyal ünnepélyességekkel, fogja ismét összekötöni méltó kedvence jutalomjátékát.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, pénteken, 1888. márcz. 2-án,
ELŐSZÖR:
A SUHANCZ.
Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerző:
KONTI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Megérkeztek
a legújabb tavaszi
női ruhakelmék
Kunz József és Társa
özéghez.

A legújabb tavaszi
Ruhakelmék
dus választékban feltűnő olcsó
árak mellett kaphatók
Bosznay J.
ezégnél.

Menetjegyek és elismervények
a Red-Star vonalra
Antwerpenből
Amerikába
az enged. képviselősnégnél.
Wien, IV. Weyringergasse Nr. 17.

Hirdetmény.
Az „Iparegyesületi takaréki és hitelintézet” Debreczenben minden 50 frttal befizetett részvény után a 12-ik számú szelvény beszoigáltatása mellett 1888. Márczius 1-től kezdve az
5 forintban
megállapított osztalékokat saját pénztáránál (Csapó-utca 335. sz. a.) fizeti.

Azonnal és tartósan távolít és gyógyítja
minden rossz szagot

a szájból
a csász. kir. eng.
EUCALYPTUS SZAJ-ESSENCZIA
(kitüntetve Páris 1878.)

A legbiztosabb, legtartalomdúsabb (78% hatásos alkotórészekből) a személyes fertőtlenítéshez kiválóan alkalmas, mert tökéletesen ártalmatlan, tiszta szer gyógyerejű védőszer

szájpadlás katarus

ellen és általában ragályos betegségek elkapása ellen is.

Egy üveg ára 1 fnt 20 kr.

Med. Dr. C. M. Faber néhai I. Miksa császár fő felsége orvosa a becsületrend lovagja stb. Bécsben.

Raktárak: Debreczenben: Göllt N. Miskolczon: Dr. Szabó J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógyszerész. Máhr K. üzletében. Egerben: Göllner L. gyógyszer. — Szécseny: Pokorny gyógyszer. Szatmár: Komka Kálm. fűszerkereskedő.

136 sz.
1888.

H i r d e t é s.

A m. kir. közalapítványi czepléd mislyei ker. főtisztviselők f. évi 326 számú rendelete folytán közhírré tétetik, miszerint a p.-ladányi közalapítványi uradalomhoz tartozó Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében Déva-Ványa község határában fekvő I. II. III/a III/b és V. részleteken a vallás alapítványi uradalmat megillető vadászati jog mult évi November hó 1-től kezdve egymásután következő 3, esetleg 6 évre haszonbérbe adatik; erre nézve az árverés f. évi Márczius hó 8-án d. e. 10 órakor a püspök ladányi uradalmi kasznársági irodában fog megtartatni, — a melyre a vadászat kedvelők tisztelettel meghívattak. Egyéb feltételek ugyan csak a nevezett irodában addig is megtekinthetők.

Kelt P.-Ladányon 1888. február hó 25-én.

Lipovniczky Imre
kir. közalap. urad. számtartó.

MEGHIVÁS.

AZ

„ISTVÁN“ GÖZMALOM TÁRSULATNAK
1888. Márczius 18-án. délelőtt 10 órakor
A városháza nagytanácstermében tartandó
ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság által előterjesztett az 1887-ik évi mérleg, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása, a tiszta nyereség feletti rendelkezés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. Több részvényes által beterjesztett indítvány a részvény átírási díjának mérséklése illetve az alapszabály 19-ik cikkének módosítása iránt.
5. Javaslat a hivatalnokok és munkások nyugdíj — alapjára nézve.
6. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének új választás utján betöltése.

Az alapszabály 28-ik cikke értelmében felhívattak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésben résztvenni óhajtaak: hogy igazoló jegyeiket a közgyűlés előtti napig — a társulat czepléd-utcai irodájában — átvenni ne terheltesse: hol egyszersmind a mérleg és az igazgatóság jelentése márczius 10-től kezdve megtekinthető.

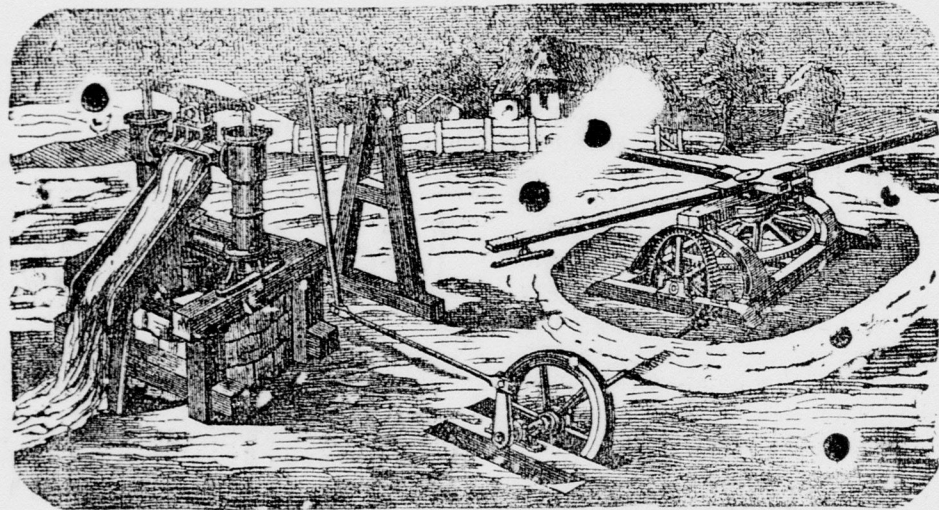
Debreczen, 1888. Február 29-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntődéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s mindeu vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatok izek, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabbarakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.